

לפי מדרגת הדור. וסוד הדבֿר - (דברים ד) ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע. וזהו שכתוב בתורה כל הדורות שיהיו עתידים להיות, אם זכו להתנהג.

והראיה לו פרנסים מצד של יצר הטוב, ופרנסים מצד של יצר הרע. אם זכו להנהגה של פרנסים של יצר הטוב, מטה אותם כלפי חסד או גבורה, או אמת, או נביאים, או צדיק יסוד עולם, כפי השלטון של כל מדרגה. ואם מתנהגים בפרנסים רעים מצד של הרע, הקדוש ברוך הוא ידון אותם במדות רעות, בהפך של מדרגות טובות. וזהו שפמאה להם פרנסים רשעים וצדיקים שכלל דור. ולא שנאמר שגזר הקדוש ברוך הוא על הדורות להיות צדיקים או רשעים.

מיד ששמע המנורה הקדושה ורבי יוסי דברים אלו, השתטחו לפניו אותו הזקן ואמרו, כעת התגלו דברים על ברוך. ולא נמצאה קשיה בעולם בשאלה זו. מיד עף אותו זקן. אמר המנורה הקדושה, ודאי אדם הראשון היה אותו זקן, שאין כמוהו בכל הבריות בחכמה, ואין מדרגה של בן אדם בעולם כמדרגתו, [וכי אידך] שהוא קודם לכל הבריות. כך דמותו קודמת לכל הבריות.

(עב"מ)

כך גם פן כנגדם למטה, שנים עשר שבטים עומדים סביב המשכן בגון הזה, כל אחד מהם במקום הראוי לו. וכנגד הדרגה הזו עשה שלמה למטה ים שעומד על שנים עשר בקר, שלשה פונים צפונה, ושלושה פונים דרום, ושלושה פונים דרום, ושלושה פונים

לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע. והאי איהו דכתיב באורייתא. כל דרין דיהוון עתידים למהוי, אם זכו לאתנהגא. ואחזי ליה פרנסים מסטרא דיצר הטוב. ופרנסים מסטרא דיצר הרע. אי זכו לאתנהגא בפרנסין דיצר הטוב. מטה לון כלפי חסד, או גבורה, או אמת, או נביאים, או צדיק יסוד עולם, כפום שלטנותיה דכל דרגא, ואם מתנהגין בפרנסין בישיין מסטרא דרע, קדשא בריך הוא ידון לון במדות בישיין. בהפוכא דדרגין טבין. והאי איהו דאחזי לון פרנסים רשעים וצדיקים דכל דרא. ולא דאתמר דגזר קדשא בריך הוא על דרין למהוי צדיקים או רשעים.

מיד דשמע בוצינא קדישא ורבי יוסי מלין אלין. אשתטחו קמיה ההוא סבא, ואמרו כען אתגליין מלין על בירורא. ולא אשתפח קושיא בעלמא בהאי שאילתא, מיד פרח ההוא סבא, אמר בוצינא קדישא, ודאי אדם קדמאה הוה האי סבא, דלית פוותיה בכל בריין בחכמתא, ולית דרגא דבר נש בעלמא פדרגיה, (וכי חיבי) דאיהו אקדים לכל בריין. הכי היוקניה אקדים לכל בריין. (עב"מ).

כך גם פן לקבלהוון לתתא. י"ב שבטין קימין סתריני משפנא בהאי גוונא, כל חד מניהו בדוכתא דאתחזי ליה. ולקבל האי דרגא עבד שלמה לתתא ים עומד על שנים עשר בקר, שלשה פונים צפונה, ושלושה פונים דרום, וג' פונים מזרח, וג' פונים מערב. והאי דרגא לעלא, מאי טעמא אקרי ים.

ארא בגין דההוא צדיק דאמלי להאי ים, אקרי

מזרח, ושלושה פונים מערב. ומה הטעם נקראת הדרגה הזו למעלה ים?

ארא משום שהצדיק ההוא שממלא את הים הזה נקרא ים. זהו שכתוב ויקרא אליהם לאור